

Oponentský posudek k disertační práci

Současná praxe nezávislé autorské animace v orální historii autorek působících v New Yorku a Praze

autor práce: Eliška Děcká

autor posudku: Lukáš Gregor

Dovolím si hned ze samého úvodu odkrýt své velké potěšení, které mi disertační práce Elišky Děcké přinesla. Ačkoliv vystudovaný teoretik, svou pedagogickou praxí jsem úzce spjat s procesem výroby animovaných filmů. Témata, která jsem při čtení textu Elišky Děcké průběžně potkával, se bytostně pojí s tím, co dnes a denně se svými studenty řeším. A nejen s nimi. Problematika autorské animované tvorby, ne nutně jen té „ženské“, respektive její produkční zázemí a také podchycení distribuce, dle mého soudu patří dnes v kontextu české animace k výsostně ožehavému stavebnímu kameni pro diskuze o současnosti a budoucnosti animované tvorby. A ačkoliv ne dlouho existuje i specializovaná studie na toto téma, troufám si tvrdit, že pro danou problematiku má ještě o poznání větší hodnotu právě text Elišky Děcké. Vychází totiž z hlubšího zkoumání nejen samotné produkce, ale i kvalit, které (ne nutně jen) autorská animovaná tvorba nabízí a může nabízet. Už samotný výběr autorek, ale také rozhodnutí postavit vedle sebe místní kontext se zázemím, které nabízí New York, dává zkoumání praxe výroby animovaných filmů jiný rozměr. Nejedná se o nějaký anonymní dotazník, notabene i se zapojením subjektů, o jejichž kreativitě a kvalitách by se daly vést spory. Především však Děcká na rozdíl od oné studie nesleduje pouze otázku výrobního systému/průmyslu, ale neustále ji pokládá v kombinaci s hledáním prostoru pro osobité vyjádření autora. Pro ty, kteří by rádi, aby se nejen animované filmy dělaly, ale aby byly také skutečně animované (čili nekopírovaly filmové vyjadřování hrané tvorby), tematicky a výtvarně osobité, nabízí disertační práce Elišky Děcké vhodné pole pro hledání možností, ne snad návodů, ale alespoň cest, kudy se ubírat.

Autorka sice dává úvodem své práci i teoretický podklad, přesto je však především spojena s praxí. Pro poznání reálné skutečnosti a hledání řešení do budoucna však takový přístup je snad jediný správný. Text se opírá se o zkušenosti význačných autorek a právě skrze ně analyzuje vývoj animačního průmyslu, včetně recepce autorské tvorby. V jasně strukturovaném způsobu „vyprávění“ nás Eliška Děcká provede od genderového vymezení výzkumu, respektive vnímání a postavení žen coby autorek animovaných filmů, přes geografická specifika, až po detailní průzkum distribuce autorské tvorby. Neustálá komparace mezi minulostí a současností, mezi tuzemskými podmínkami a těmi, které jsou charakteristické pro New York, obohacuje text a především otevírá úvahy nad stavem autorské animace širšímu kontextu a zkušenostem. Díky tomu může disertační práce být ideálním dalším krokem (po studii ASAF) k hledání možností, jak na autorskou animaci ani u nás nezanevřít, ale současně ji nedržet pouze v područí festivalů, nýbrž naopak – snažit se ji vtáhnout i do kategorie onoho průmyslu, který zatím spíše (jak ostatně z práce i vyznívá) počítá jen s „velkou rodinnou zábavou“.

Mgr. Lukáš Gregor, Ph.D.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně